

TEMAT MIESIĄCA
LISTOPAD Z PRODUKTEM
CZĘŚĆ II

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT NA ZASADACH OGÓLNYCH, CZYLI JAKICH?

Gdy dochodzi do wyrządzenia szkody w związku z używaniem czy zakupem produktu, producent lub sprzedawca mogą być zmuszeni do zмирzenia się z roszczeniami użytkowników lub nabywców produktu. Roszczenia te mogą wynikać z różnych podstaw.

Często w umowach dotyczących produktów, jak również w przepisach wprowadzających specjalne regulacje dla produktów, pojawia się sformułowanie, że pozostaje możliwe dochodzenie roszczeń „na zasadach ogólnych”.

Co to znaczy?

Mowa o tzw. odpowiedzialności **deliktowej** i **kontraktowej**, uregulowanych w kodeksie cywilnym. Dalej możesz dowiedzieć się, co to oznacza w praktyce.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA

Odpowiedzialność deliktowa wchodzi w grę, gdy dochodzi do zawinionego wyrządzenia szkody.

Obowiązek naprawienia szkody powstaje, gdy wystąpią **wszystkie** poniższe elementy:

<p>Szkoda lub krzywda</p>	<p>PRZYKŁADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zniszczone mienie ▪ Poparzenie ręki
<p>Wina sprawcy</p>	<p>PRZYKŁADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzono produkt do obrotu wiedząc, że nie spełnia wymogów bezpieczeństwa ▪ Sprzedano produkt z nieznanego źródła, nie sprawdzając jego bezpieczeństwa i dokumentów
<p>Działania lub zaniechania sprawcy można uznać za bezprawne, przede wszystkim niezgodne z prawem lub tzw. zasadami współżycia społecznego</p>	<p>PRZYKŁAD:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabawka przeznaczona dla dzieci poniżej 3. roku życia ma łatwo oddzielające się małe elementy wielkości łatwej do połknięcia
<p>Pomiędzy zawinionymi i bezprawnymi działaniami lub zaniechaniami oraz szkodą lub krzywdą zachodzi związek przyczynowy, tzn. szkoda lub krzywda jest normalną konsekwencją tych działań lub zaniechań</p>	<p>PRZYKŁADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkanie uległo zniszczeniu w wyniku wybuchu hulajnogi elektrycznej, która nie spełniała wymogów bezpieczeństwa ▪ Poparzenie ręki w wyniku złapania rączki czajnika stworzonej z łatwo nagrzewającego się materiału ▪ Dwuletnie dziecko zakrztusiło się łatwo oddzielającym się elementem zabawki przeznaczonej dla dzieci w tym wieku

W PRAKTYCE:

- Wszystkie elementy muszą być udowodnione przez poszkodowanego. Samo wskazanie szkody w związku z produktem nie wystarczy.

Jeśli szkoda była skutkiem zawinionych i bezprawnych zaniechań, to obowiązek wykazania tych okoliczności spoczywa w całości na poszkodowanym.

- Związek logiczny lub czasowy to nie to samo co związek przyczynowy. Poszkodowany powinien udowodnić, że szkoda była normalnym następstwem tych zaniechań w okolicznościach, które wystąpiły w danej sprawie.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA

Kto jest odpowiedzialny?

Każdy, komu można przypisać bezprawne działanie/zaniechanie i winę.

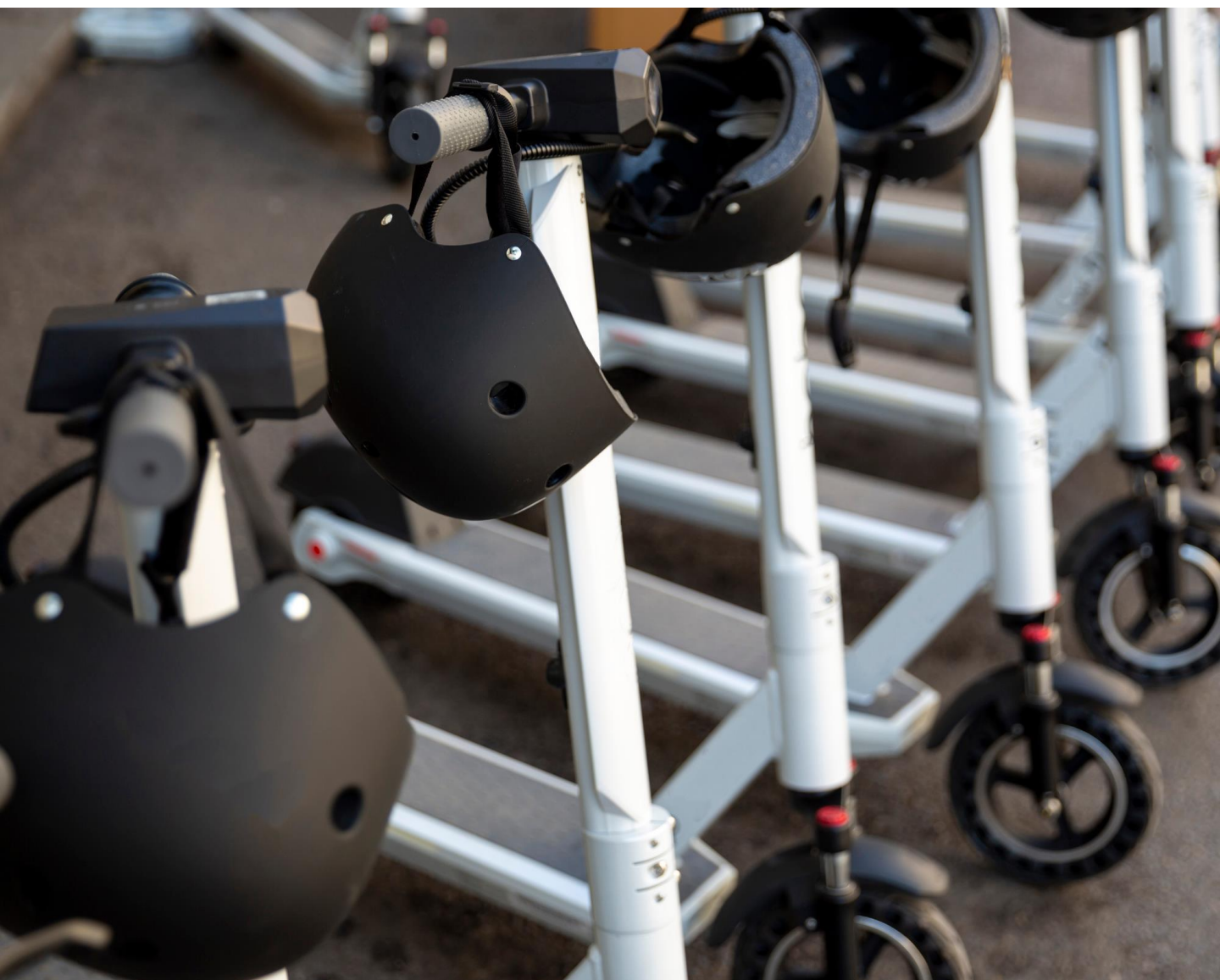
W przypadku produktów, najczęściej będą to producent, importer, dystrybutor, sprzedawca.

Komu przysługują roszczenia?

Każdemu, kto poniósł szkodę.

Czy mogę ograniczyć swoją odpowiedzialność?

Tak. Jednak nie można z góry ograniczyć ani wyłączyć odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez ruch przedsiębiorstwa i mechaniczny środek komunikacji.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA

Co to jest?

Odpowiedzialność kontraktowa występuje w przypadku niespełnienia obowiązków umownych. Obowiązek naprawienia szkody na tej podstawie powstaje, gdy:

<p>Poszkodowany poniósł szkodę lub krzywdę</p>	<p>PRZYKŁADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kupujący utracił zarobki, które miał osiągnąć przy wykorzystaniu produktu ▪ mebel, na którym był położony produkt, uległ zniszczeniu
<p>Strona umowy nie wykonała lub nienależycie wykonała umowę</p>	<p>PRZYKŁADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ produkt nie został dostarczony w terminie ▪ produkt nie ma wszystkich cech określonych w umowie
<p>Nienależyte wykonanie umowy lub niewykonanie umowy nie wynika z okoliczności, za które strona umowy nie ponosi odpowiedzialności</p>	<p>PRZYKŁAD:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprzedawca nie dostarczył zamówionego produktu w terminie ze względu na niedobory pracowników.
<p>pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy i szkodą lub krzywdą występuje związek przyczynowy, tzn. szkoda lub krzywda jest ich normalnym następstwem</p>	<p>PRZYKŁADY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ telefon komórkowy podczas ładowania nagrzał się do bardzo wysokiej temperatury, wskutek czego poparzył spowodował oparzenia u użytkownika ▪ maszyna mająca służyć do napełniania i zamykania opakowań z kosmetykiem w fabryce miała wadę, która skutkowałą zginiataniem wszystkich opakowań na linii produkcyjnej

W PRAKTYCE:

- To poszkodowany musi wykazać, że rzeczywiście nienależycie wykonałeś umowę lub jej nie wykonałeś. Oznacza to, że będzie musiał przedstawić dowody i uzasadnienie dlaczego uważa, że produkt nie spełnia warunków umowy lub w inny sposób ją narusza.
- Związek logiczny lub czasowy to nie to samo co związek przyczynowy. Poszkodowany powinien udowodnić, że szkoda była normalnym następstwem tych zaniechań w okolicznościach, które wystąpiły w danej sprawie.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA

Kto jest odpowiedzialny?

Strona umowy, która nie dopełniła swoich obowiązków umownych.

Komu przysługują roszczenia?

Stronie umowy, która poniosła szkodę w związku z niedopełnieniem obowiązków umownych przez drugą stronę.

Czy mogę ograniczyć swoją odpowiedzialność?

Tak, w zawieranej umowie dotyczącej produktu.

Jednak **nie możesz wyłączyć swojej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną z winy umyślnej**, tj. gdy dokonasz jakiegoś działania lub zaniechania wiedząc, że jest ono nieprawidłowe lub godząc się na to, że może się takie okazać.

KONSEKWENCJE

W przypadku obu typów odpowiedzialności, poszkodowany może być uprawniony do zapłaty odszkodowania za szkodę, odpowiedniej sumy pieniężnej za poniesione cierpienia fizyczne i psychiczne lub renty.

W PRAKTYCE:

- Poszkodowani często przedstawiają faktury na dowód poniesionych wydatków, aby wykazać szkodę. Należy pamiętać jednak, że nie jest to wystarczające, jeśli nie towarzyszą im dokumenty potwierdzające związek faktur z poniesioną szkodą (np. dokumentacja medyczna z placówki, w której rzekomo poniesiono wydatki na leczenie) oraz ich faktycznego opłacenie (chyba że na fakturze widnieje adnotacja „zapłacono”).
- Częściowa niezdolność do pracy stwierdzona przez lekarza orzecznika ZUS nie uzasadnia domagania się renty w wysokości dotychczasowych zarobków. Szkada w tym zakresie jest bowiem naprawiona przez rentę wypłacaną przez ZUS. Poszkodowany powinien aktywnie szukać zatrudnienia w zakresie, w jakim jest zdolny do pracy. Zgodnie z orzecznictwem, aby móc rzeczywiście domagać się wypłaty renty, musiałby udowodnić, że pomimo aktywnych poszukiwań, pracy tej nie dostał.
- Wysokość odszkodowania musi odpowiadać rzeczywistej wysokości szkody poniesionej przez poszkodowanego w wyniku działań, za które jesteś odpowiedzialny. Jeśli już wcześniej naprawiana rzecz była zniszczona, albo poszkodowany miał już jakieś dolegliwości – odszkodowanie pokrywa tylko rzeczywiste pogorszenie stanu wcześniejszego, za które możesz być odpowiedzialny na zasadach opisanych w tym materiale.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT NIEBEZPIECZNY

Jeśli produkt wyrządza szkodę użytkownikowi, w szczególności powoduje uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, często podstawą żądań użytkownika jest odpowiedzialność za produkt niebezpieczny. Jest to szczególna forma odpowiedzialności za szkodę i krzywdę wyrządzoną użytkownikom przez produkt.

Czym jest produkt niebezpieczny?

Za produkt niebezpieczny uważa się produkt, który:

- nie zapewnia bezpieczeństwa,
- jakiego można oczekiwać,
- uwzględniając normalne użycie produktu.

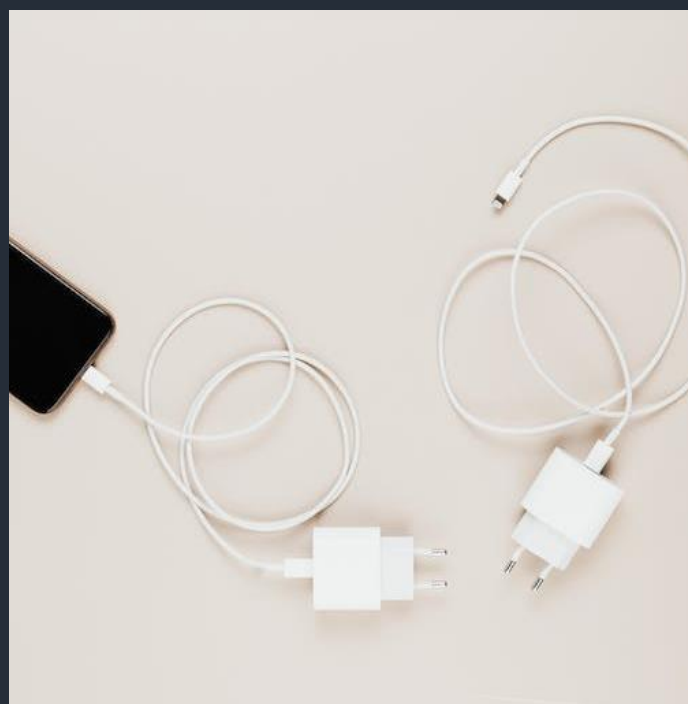
Przy ocenie, czy produkt jest niebezpieczny bierze się pod uwagę okoliczności **z chwili jego wprowadzenia do obrotu**, przede wszystkim:

- sposób prezentacji produktu na rynku;
- informacje o właściwościach produktu przekazane konsumentom..

Sam fakt, że później na rynku ukazał się podobny produkt ulepszony **nie oznacza**, że wcześniejszy był niebezpieczny.

PRZYKŁADY:

- ładowarka do telefonu powodująca spięcia podczas ładowania, grożące poparzeniem (zob. wyrok SN z 2 października 2015 r., II CSK 816/14 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 11 grudnia 2018 r., I ACa 1013/15);
- szyba prysznicowa pękająca podczas korzystania z prysznica (zob. wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 10 grudnia 2014 r., II Ca 536/14);
- urządzenie wielofunkcyjne z funkcją termiczną, z którego podczas gotowania gorącego posiłku, zawartość gwałtownie wydostaje się z naczynia (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 listopada 2008 r., I ACa 526/08).

Za co mogę odpowiadać?

Aby została stwierdzona Twoja odpowiedzialność za produkt niebezpieczny muszą łącznie wystąpić następujące elementy:

- **wprowadzenie do obrotu** produktu niebezpiecznego,
- poniesienie przez poszkodowanego **szkody lub krzywdy**,
- **związek przyczynowy** między wprowadzeniem produktu niebezpiecznego do obrotu a poniesioną przez poszkodowanego szkodą lub krzywdą.

W PRAKTYCE:

- To poszkodowany musi wykazać, że sposób w jaki używał produkt stanowił tzw. „normalne użycie”.
- Związek logiczny lub czasowy to nie to samo co związek przyczynowy. Poszkodowany powinien udowodnić, że szkoda była normalnym następstwem tych zaniechań w okolicznościach, które wystąpiły w danej sprawie.

Za jaką szkodę mogę odpowiadać?

W przypadku odpowiedzialności za produkt niebezpieczny, możesz odpowiadać głównie za tzw. szkodę na osobie (czyli wydatki wynikające z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia spowodowane wprowadzeniem produktu niebezpiecznego do obrotu).

Twoja potencjalna odpowiedzialność za szkody materialne, tzw. szkodę na mieniu, jest bardzo ograniczona:

- nie obejmuje uszkodzenia samego produktu niebezpiecznego, ani korzyści, jakie można było osiągnąć,
- dotyczy wyłącznie zniszczeń lub uszkodzeń rzeczy przeznaczonych do osobistego użytku, jeśli w taki sposób korzystał z nich poszkodowany,
- dotyczy wyłącznie szkody, której wartość przekracza równowartość 500 EUR.

Kto jest odpowiedzialny?

- Producent,
- Wytwórca materiału, surowca albo części składowej,
- Podmiot podający się za producenta na oznakowaniu (umieszczając np. swoją nazwę, znak towarowy lub inne oznaczenie),
- Importer,
- Sprzedawca, chyba że w ciągu miesiąca od zgłoszenia roszczenia wskaże poszkodowanemu dane kontaktowe jednego z powyższych podmiotów.

Komu przysługują roszczenia?

Każdej osobie fizycznej.

Czy mogę z góry ograniczyć swoją odpowiedzialność?

Nie można wyłączyć ani ograniczyć odpowiedzialności za produkt niebezpieczny.

Czy jakieś okoliczności zwalniają mnie z odpowiedzialności?

Tak. Aby uniknąć odpowiedzialności za produkt niebezpieczny możesz wykazać, że:

<p>nie wprowadziłeś produktu do obrotu lub jego wprowadzenie nastąpiło poza zakresem Twojej działalności gospodarczej,</p>	<p>Przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ udostępniłeś prototyp na targach w celach wyłącznie pokazowych, jednak ktoś wziął go do domu i użył.
<p>właściwości niebezpieczne produktu ujawniły się dopiero po jego wprowadzeniu do obrotu i nie wynikały z przyczyny tkwiącej poprzednio w produkcji,</p>	<p>Przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niebezpieczne właściwości produktu wynikały z niewłaściwego korzystania z produktu przez użytkownika.
<p>nie dało się przewidzieć niebezpiecznych właściwości produktu, przy uwzględnieniu stanu nauki i techniki dostępnego w chwili wprowadzenia produktu do obrotu,</p>	<p>Przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w momencie wprowadzania do obrotu leku, nie były znane ani możliwe do przewidzenia, negatywne skutki interakcji wykorzystanej w nim substancji czynnej z inną grupą leków, mimo że dana substancja czynna miała długą historię wykorzystania w leczeniu.
<p>niebezpieczne właściwości wynikały z zastosowania przepisów prawa.</p>	<p>Przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przepisy wymagały wykorzystania w produkcji produktu materiału, który z czasem okazał się mieć niebezpieczne właściwości.

W PRAKTYCE:

- **Moment wprowadzenia go do obrotu** jest bardzo ważny w sprawach z odpowiedzialności za produkt niebezpieczny. Warto zatem przechowywać dokumenty potwierdzające moment wprowadzenia danego modelu do obrotu.
- Za moment wprowadzenia do obrotu uważa się moment, gdy produkt opuścił proces produkcji przez producenta i wszedł do procesu handlowego (zob. wyrok TSUE, C-127/04), np. przekazanie pierwszemu dystrybutorowi przez producenta.

Jakie mogą ponieść konsekwencje?

Poszkodowany może być uprawniony do zapłaty odszkodowania za szkodę, odpowiedniej sumy pieniężnej za poniesione cierpienia fizyczne i psychiczne lub renty.

W PRAKTYCE:

- Poszkodowani często przedstawiają faktury na dowód poniesionych wydatków, aby wykazać szkodę. Należy pamiętać jednak, że nie jest to wystarczające, jeśli nie towarzyszą im dokumenty potwierdzające związek faktur z poniesioną szkodą (np. dokumentacja medyczna z placówki, w której rzekomo poniesiono wydatki na leczenie) oraz potwierdzenie ich faktycznego opłacenia.
- Częściowa niezdolność do pracy stwierdzona przez lekarza orzecznika ZUS nie uzasadnia domagania się od Ciebie renty w wysokości wcześniejszych zarobków. Szkada w tym zakresie jest bowiem naprawiona przez rentę wypłacaną przez ZUS. Poszkodowany powinien aktywnie szukać zatrudnienia w zakresie, w jakim jest zdolny do pracy. Zgodnie z orzecznictwem, aby móc rzeczywiście domagać się wypłaty renty, musiałby udowodnić, że pomimo aktywnych poszukiwań, pracy tej nie dostał.
- Wysokość odszkodowania musi odpowiadać rzeczywistej wysokości szkody poniesionej przez poszkodowanego w wyniku użycia produktu niebezpiecznego, za które jesteś odpowiedzialny. Jeśli już wcześniej naprawiana rzecz była zniszczona, albo poszkodowany miał już jakieś dolegliwości – odszkodowanie pokrywa tylko rzeczywiste pogorszenie stanu wcześniejszego, za które możesz być odpowiedzialny na zasadach opisanych w tym materiale.

PODSUMOWANIE: ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT

Jeśli klient zgłasza roszczenie dotyczące produktu, to w zależności od twierdzeń i żądań klienta oraz okoliczności sprawy, warto dokonać wewnętrznie oceny, czy oraz jakie roszczenia takiemu klientowi w rzeczywistości przysługują. Zebraliśmy w jednym miejscu cechy podstawowych rodzajów odpowiedzialności za produkt w obrocie konsumenckim i handlowym, aby to ułatwić.

PYTANIE	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT NIEBEZPIECZNY	ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA	RĘKOJMIA	GWARANCJA
<p>Co musi się wydarzyć, żeby ta odpowiedzialność miała zastosowanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzenie do obrotu produktu niebezpiecznego ▪ poniesienie przez poszkodowanego szkody lub krzywdy ▪ związek przyczynowy między wprowadzeniem produktu niebezpiecznego do obrotu a poniesioną przez poszkodowanego szkodą lub krzywdą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zawinione i bezprawne działanie lub zaniechanie ▪ poniesienie przez poszkodowanego szkody lub krzywdy ▪ związek przyczynowy między zawinionym działaniem lub zaniechaniem a szkodą lub krzywdą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nienależyte wykonanie umowy lub niewykonanie umowy niewynikające z okoliczności, za które strona umowy nie ponosi odpowiedzialności ▪ poniesienie przez poszkodowanego szkody lub krzywdy ▪ związek przyczynowy między zawinionym nienależytym wykonaniem lub niewykonaniem umowy a szkodą lub krzywdą 	<p>Wada fizyczna lub prawna rzeczy.</p>	<p>Zgodnie z oświadczeniem gwarancyjnym, w szczególności wada fizyczna rzeczy.</p>

PODSUMOWANIE: ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT

PYTANIE	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT NIEBEZPIECZNY	ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA	RĘKOJMIA	GWARANCJA
Jaką szkodę obejmuje?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkoda na osobie i krzywda (wydatki związane z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia; cierpienia fizyczne i psychiczne z nich wynikające) ▪ szkoda na mieniu przekraczająca 500 EUR – zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy przeznaczonych do osobistego użytku 	Każda pozostająca w związku przyczynowym z zawinionym i bezprawnym działaniem lub zaniechaniem.	Każda pozostająca w związku przyczynowym z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy.	Brak konieczności wystąpienia szkody.	Brak konieczności wystąpienia szkody.
Kto odpowiada?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ producent ▪ wytwórca materiału, surowca albo części składowej ▪ podmiot podający się za producenta na oznakowaniu (umieszczając np. swoją nazwę, znak towarowy lub inne oznaczenie) ▪ importer 	Każdy, kto dokonał zawinionego i bezprawnego czynu, który wyrządził szkodę.	Strona umowy, która nie dopełniła swoich obowiązków umownych.	Sprzedawca	Ten, kto udzielił gwarancji, np. producent, importer, dystrybutor, sprzedawca.

PODSUMOWANIE: ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT

PYTANIE	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT NIEBEZPIECZNY	ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA	RĘKOJMIA	GWARANCJA
Kto odpowiada?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprzedawca, chyba że w ciągu miesiąca od zgłoszenia roszczenia wskaże poszkodowanemu dane kontaktowe jednego z powyższych podmiotów 				
Kto ma roszczenie?	Każda osoba fizyczna, która poniosła szkodę.	Każdy, kto poniósł szkodę.	Strona umowy, która poniosła szkodę.	Kupujący	Kupujący
Czego może się domagać poszkodowany?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odszkodowanie ▪ odpowiednia suma pieniężna za poniesione cierpienia fizyczne i psychiczne ▪ renta 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ naprawa rzeczy ▪ wymiana rzeczy ▪ obniżenie ceny ▪ zwrot pieniędzy (tzw. odstąpienie od umowy; możliwe tylko w przypadku wad istotnych) 	Zgodnie z oświadczeniem gwarancyjnym.

PODSUMOWANIE: ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT

PYTANIE	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT NIEBEZPIECZNY	ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA	RĘKOJMIA	GWARANCJA
<p>Czy można zmienić zakres odpowiedzialności?</p>	<p>Brak możliwości wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności.</p>	<p>Co do zasady możliwe.</p> <p>Brak możliwości wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności co do szkody wyrządzonej przez ruch przedsiębiorstwa i mechaniczny środek komunikacji.</p>	<p>Możliwe przyjęcie odpowiedzialności, która nie wynika z przepisów.</p> <p>Co do zasady możliwe także wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności, z wyjątkiem odpowiedzialności wynikającej z winy umyślnej.</p>	<p>W relacji z konsumentem:¹ Możliwe wyłącznie rozszerzenie uprawnień konsumenta. Co do zasady niemożliwe wyłączenie i ograniczenie.</p> <p>W relacji z przedsiębiorcą: Możliwa modyfikacja, ograniczenie i wyłączenie.</p>	<p>Możliwe dobrowolne ustalenie większości cech gwarancji, z wyjątkiem uprawnień wynikających bezpośrednio z przepisów (m.in. pokrycie kosztów dostawy przez gwaranta, bieg okresu gwarancyjnego na nowo po wymianie lub naprawie).</p>
<p>W jakim terminie musi być zgłoszone roszczenie?</p>	<p>3 lata od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się lub mógł się dowiedzieć o szkodzie i osobie odpowiedzialnej.</p> <p>Nie więcej niż 10 lat od wprowadzenia produktu do obrotu.</p>	<p>Co do zasady 3 lata od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się lub mógł się dowiedzieć o szkodzie i osobie odpowiedzialnej.</p> <p>Nie więcej niż 10 lat od wprowadzenia produktu do obrotu.</p>	<p>6 lat od dnia wystąpienia szkody.</p> <p>3 lata od wystąpienia szkody, jeśli roszczenie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.</p>	<p>Konsument: Nie mniej niż dwa lata od zakupu. Rok od wykrycia wady.</p> <p>Przedsiębiorca: Rok od wykrycia wady, która ujawniła się w ciągu dwóch lat od wydania rzeczy.</p>	<p>Zgodnie z oświadczeniem gwarancyjnym.</p> <p>Jeśli nieokreślony – dwa lata od zakupu.</p>

¹ W przypadku rękojmi za wady rzeczy sprzedanej, za konsumenta uważa się **także osobę prowadzącą działalność gospodarczą, dla której zakup towarów sprzedawcy nie ma charakteru zawodowego**, tj. przede wszystkim nie jest związany z przedmiotem działalności wpisany do CEIDG.

SUMMARY: PRODUCT LIABILITY IN POLAND

If a customer makes a product claim, it is worthwhile to assess internally, depending on the customer's claims and demands as well as the circumstances of the case, whether and which claims such a customer is actually entitled to. In order to facilitate this, we have compiled the features of the basic types of product liability in consumer and commercial trade.

QUESTION	LIABILITY FOR DANGEROUS PRODUCTS	TORT LIABILITY	CONTRACTUAL LIABILITY	LEGAL WARRANTY	GUARANTEE
<p>What needs to happen for this liability to apply?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ the placing on the market of a dangerous product ▪ the injury or damages suffered by the victim ▪ a causal link between the placing of a dangerous product on the market and the damages or injury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a culpable and unlawful act or omission ▪ the injury or damages suffered by the victim ▪ a causal link between the culpable act or omission and the damages or injury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ improper performance or non-performance of the contract not attributable to circumstances for which the contracting party is not responsible ▪ the injury or damages suffered by the victim ▪ the causal link between the culpable improper performance or non-performance of the contract and the damages or injury 	<p>A physical or legal defect in an item.</p>	<p>In accordance with the guarantee statement, in particular a physical defect in an item.</p>

SUMMARY: PRODUCT LIABILITY IN POLAND

QUESTION	LIABILITY FOR DANGEROUS PRODUCTS	TORT LIABILITY	CONTRACTUAL LIABILITY	LEGAL WARRANTY	GUARANTEE
What damages are covered?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ personal injury and non-material damages (expenses related to bodily injury or health disorder; physical and mental suffering resulting therefrom) ▪ damage to property in excess of €500 – only items for personal use 	Any that is causally linked to a culpable and unlawful act or omission.	Any which has a causal link with the non-performance or improper performance of the contract.	No need for damages.	No need for damages.
Who is liable?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manufacturer ▪ the manufacturer of a material, raw material or component ▪ an entity claiming to be the manufacturer on the label (e.g. by putting its name, trademark or by another indication) ▪ importer 	Anyone who has committed a culpable and unlawful act that has caused damages.	A contractual party that has failed to fulfil its contractual obligations.	Seller	The one who issued the guarantee, e.g. the manufacturer, importer, distributor, seller.

SUMMARY: PRODUCT LIABILITY IN POLAND

QUESTION	LIABILITY FOR DANGEROUS PRODUCTS	TORT LIABILITY	CONTRACTUAL LIABILITY	LEGAL WARRANTY	GUARANTEE
Who is liable?	<ul style="list-style-type: none"> the seller, unless they indicate the contact details of one of the above entities to the injured party within one month of receiving the claim 				
Who has a claim?	Any individual who has suffered damage.	Anyone who has suffered damage.	The party to the contract that has suffered the damage.	Buyer	Buyer
What can the injured party claim?	<ul style="list-style-type: none"> compensation adequate monetary sum for the physical and mental suffering suffered annuity 			<ul style="list-style-type: none"> repair of an item item's replacement price reduction refund (so-called withdrawal from the contract; only possible in the case of material defects) 	According to the guarantee statement.

SUMMARY: PRODUCT LIABILITY IN POLAND

QUESTION	LIABILITY FOR DANGEROUS PRODUCTS	TORT LIABILITY	CONTRACTUAL LIABILITY	LEGAL WARRANTY	GUARANTEE
Can the liability be modified?	No possibility to exclude or limit liability.	In principle possible. No exclusion or limitation of liability as to damage caused by the movement of an undertaking and a mechanical means of communication.	Possible acceptance of liability that does not arise from the law. In principle, exclusion or limitation of liability is also possible, except for liability arising from wilful misconduct.	In B2C relation: ¹ Only possible extension of the consumer's rights. In principle, it is impossible to exclude or limit the liability. In B2B relation: Possible modification, limitation and exclusion.	Voluntary determination of most features of the guarantee, with the exception of rights deriving directly from the regulations (e.g. coverage of delivery costs by the guarantor, running of the guarantee period anew after replacement or repair).
What is the deadline to make a claim?	3 years from the date on which the injured party knew or could have known about the damage and the person responsible. No more than 10 years after the product is placed on the market.	As a general rule, 3 years from the date on which the injured person knew or could have known about the damage and the person responsible. No more than 10 years after the product is placed on the market.	6 years from the date of the damage. 3 years from the occurrence of the injury if the claim is business-related.	B2C: Not less than two years from purchase . One year from the discovery of the defect. B2B: One year from the discovery of the defect, which became apparent within two years of the delivery of the item.	According to the guarantee statement. If not defined - two years from the purchase.

¹ In the case of a legal warranty for defects of sold goods, the consumer is also deemed to be a **self-employed person, for whom the purchase of the seller's goods is not of a professional nature**.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT WADLIWY – PROJEKT NOWEJ DYREKTYWY (CZĘŚĆ I)

W najbliższych latach unijne przepisy dotyczące odpowiedzialności za produkt wadliwy (niebezpieczny) mają być przedmiotem gruntownej zmiany. Projekt nowej dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe opublikowano pod koniec września 2022 r.¹

Wszystkie państwa członkowskie UE, w tym Polska, będą musiały wprowadzić zmiany w krajowych przepisach dotyczących odpowiedzialności za produkt. Z obecnego kształtu projektu dyrektywy wynika, że państwa członkowskie nie będą mogły ograniczyć ani rozszerzyć uprawnień i obowiązków wynikających z nowej dyrektywy.

Zmienione przepisy mają mieć zastosowanie do produktów wprowadzonych do obrotu 12 miesięcy po wejściu w życie dyrektywy.

Poniżej przedstawiamy pierwszą część podstawowych propozycji zmian względem obecnych przepisów.

Do jakich produktów mają zastosowanie przepisy?

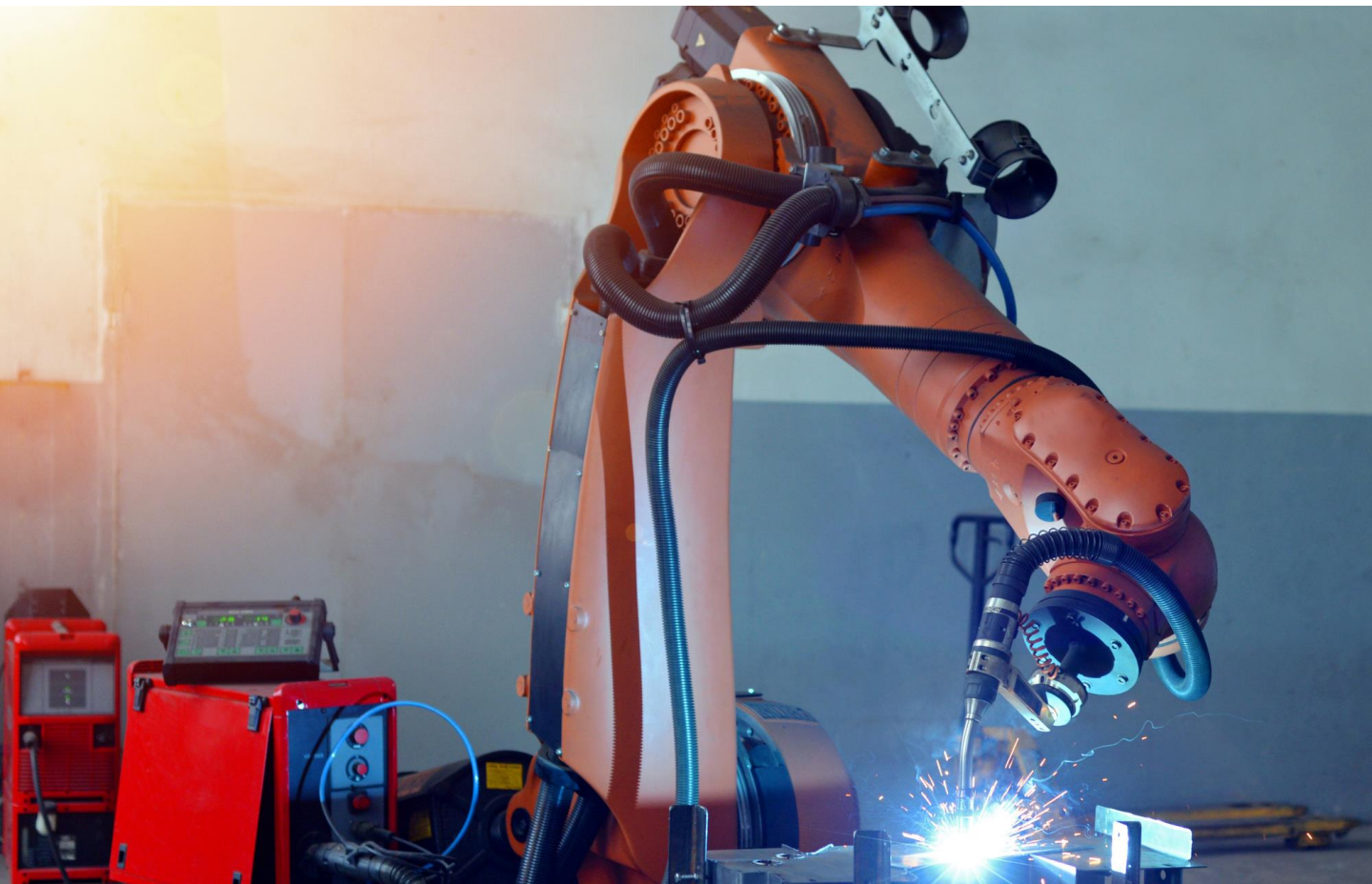
Obecnie (dyrektywa i polska implementacja)	Projekt dyrektywy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Każda rzecz ruchoma, choćby połączona z inną rzeczą ▪ Energia elektryczna ▪ Zwierzęta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Te same produkty co obecnie (z wyjątkiem zwierząt – dodane w polskiej implementacji) <p>Dodano ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cyfrowe pliki produkcyjne, rozumiane jako wersja cyfrowa lub cyfrowy szablon rzeczy ruchomej (chodzi o pliki zawierające informacje niezbędne do wytworzenia konkretnego przedmiotu np. przy użyciu drukarki 3D) ▪ Oprogramowanie

¹ **Produkt niebezpieczny i wadliwy – dwa różne terminy, które znaczą to samo**

Choć w polskich przepisach przyjęto termin „produkt niebezpieczny”, regulacje unijne postępują się sformułowaniem „produkt wadliwy”.

Jaką szkodę obejmuje odpowiedzialność z tego tytułu?

Obecnie (dyrektywa i polska implementacja)	Projekt dyrektywy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkada spowodowana przez śmierć lub uszkodzenie ciała ▪ Uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy przeznaczanych zwykle do osobistego użytku, gdy poszkodowany przede wszystkim w taki sposób z niej korzystał, jednak: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nie obejmuje uszkodzenia samego produktu ani korzyści, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem ▪ Tylko jeśli szkoda przekracza 500 EUR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Co do zasady utrzymano wcześniejszy zakres szkody. Zrezygnowano jednak z ograniczenia minimalnej wartości odszkodowania <p>Dodano ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyraźne wskazanie, że naprawieniu podlega także strata materialna wynikająca z zatwierdzonego medycznie uszczerbku na zdrowiu psychicznym ▪ Stratę materialną wynikającą z utruty lub uszkodzenia danych, które nie są wykorzystywane wyłącznie do celów zawodowych

Kto jest odpowiedzialny?

Obecnie (dyrektywa i polska implementacja)	Projekt dyrektywy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Producent ▪ Wytwórca materiału, surowca albo części składowej ▪ Podmiot podający się za producenta na oznakowaniu (umieszczając np. swoją nazwę, znak towarowy lub inne oznaczenie) ▪ Importer ▪ Sprzedawca, chyba że w ciągu miesiąca od zgłoszenia roszczenia wskaże poszkodowanemu dane kontaktowe jednego z powyższych podmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotychczas odpowiedzialne podmioty pozostaną odpowiedzialne, choć w projekcie dyrektywy mówi się o dystrybutorze zamiast o sprzedawcy <p>Dodano dodatkowe kategorie podmiotów odpowiedzialnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podmioty, które znacznie modyfikują produkt po jego wprowadzeniu do obrotu – traktowane jak producent ▪ Upoważniony przedstawiciel producenta spoza UE ▪ Dostawca usług realizacji zamówień – podmiot świadczący w ramach działalności handlowej co najmniej dwie z następujących usług: magazynuje, pakuje, adresuje i wysyła produkt (z wyjątkiem usług pocztowych lub usług transportu towarów), ▪ Może być odpowiedzialny, gdy producent, upoważniony przedstawiciel i importer nie mają siedziby w UE ▪ Platforma internetowa, która umożliwia konsumentom zawieranie umów na odległość <p>Platforma internetowa będzie mogła się zwolnić od odpowiedzialności tak jak sprzedawca / dystrybutor – wskazują podmiot, który dostarczył jej produkt w ciągu miesiąca od otrzymania wniosku o wskazanie podmiotu gospodarczego</p> <p>Łącznie wszystkie te podmioty nazywane są „podmiotem gospodarczym”</p>

Jak ocenia się wadliwość produktu?

Obecnie (dyrektywa i polska implementacja)	Projekt dyrektywy
<p>Produkt niebezpieczny to produkt:²</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niezapewniający bezpieczeństwa ▪ jakiego można oczekiwać ▪ uwzględniając normalne użycie produktu <p>Ocena jest dokonywana biorąc pod uwagę okoliczności z chwili wprowadzenia produktu do obrotu, zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sposób zaprezentowania go na rynku ▪ podane konsumentowi informacje o właściwościach produktu <p>Produkt nie może być uznany za niebezpieczny tylko dlatego, że później wprowadzono do obrotu produkt ulepszony</p>	<p>Produkt wadliwy to produkt, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nie zapewnia bezpieczeństwa ▪ którego ogół społeczeństwa ma prawo oczekiwać, ▪ biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> ▪ prezentację produktu, w tym instrukcje instalacji, użytkowania i konserwacji ▪ dające się racjonalnie przewidzieć zastosowanie produktu i jego niewłaściwe użycie ▪ wpływ na produkt wszelkich możliwości jego dalszego uczenia się po wprowadzeniu ▪ wpływ na produkt innych produktów, co do których można zasadnie oczekiwać, że będą stosowane razem z produktem ▪ moment w czasie, w którym produkt został wprowadzony do obrotu lub oddany do użytku, lub, w przypadku gdy producent zachowuje kontrolę nad produktem po tym momencie, moment w czasie, w którym produkt przestał podlegać kontroli producenta ▪ wymogi dotyczące bezpieczeństwa produktów, w tym wymogi w zakresie cyberbezpieczeństwa istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa produktu

² Polska implementacja dyrektywy zmodyfikowała nie tylko terminologię – używając pojęcia „produkt niebezpieczny” zamiast „produkt wadliwy”. Zmodyfikowano także zasady oceny „niebezpieczeństwa” produktu względem dyrektywy. Zaprezentowane tutaj zasady to wyłącznie polska implementacja obowiązującej dyrektywy.

Obecnie (dyrektywa i polska implementacja)

Projekt dyrektywy

- wszelkie **interwencje organu** regulacyjnego lub podmiotu gospodarczego, dotyczące bezpieczeństwa produktów
- **konkretne oczekiwania użytkowników końcowych**, dla których produkt jest przeznaczony

Komentarz:

Bardzo ważne dla podmiotów gospodarczych jest wskazanie, że wadliwość ma być oceniana z perspektywy oczekiwań „ogółu społeczeństwa”. Wydaje się, że sądy nie powinny zatem brać pod uwagę szczególnych cech danego uszkodzonego lub kategorii użytkowników produktu.

Natomiast wyrazem unowocześnienia przepisów jest ocena wadliwości także z perspektywy możliwości dalszego uczenia się produktu oraz wymogów w zakresie cyberbezpieczeństwa.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT WADLIWY – PROJEKT NOWEJ DYREKTYWY (CZĘŚĆ II)

W drugiej części materiału dotyczącego projektu nowej dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe omówimy nowe rozwiązania dotyczące rozkładu ciężaru dowodu, zwolnienia z odpowiedzialności oraz obowiązek publikacji wyroków.

Czy ulegną zmianie zasady rozkładu ciężaru dowodu?

Obecnie obowiązująca dyrektywa wskazuje, że poszkodowany powinien udowodnić szkodę, wadę i związek przyczynowy między wadą a szkodą. Polska implementacja nie zawiera takiego przepisu i sądy stosują tzw. zasady ogólne.

Choć projekt dyrektywy utrzymuje wymóg udowodnienia wadliwości produktu, poniesionej szkody oraz związku przyczynowego między nimi, dodaje on także nowe rozwiązania dotyczące ciężaru dowodu. Wprowadzono zobowiązanie pozwanego do ujawniania dowodów oraz liczne domniemania wzruszalne.

Jakie dowody będzie trzeba przedstawić w sprawie?

Zgodnie z projektem, sądy będą mogły zobowiązać pozwanego do ujawnienia odpowiednich dowodów, jeśli poszkodowany uwiarygodni swoje roszczenie o odszkodowanie. Sądy mają ograniczać ujawnianie dowodów do tego, co jest konieczne i proporcjonalne dla uzasadnienia roszczenia, uwzględniając interesy wszystkich stron oraz ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa.

W jakim zakresie sądy będą mogły stosować domniemania?

Projekt dyrektywy wprowadza też szereg domniemań ułatwiających poszkodowanym dochodzenie swoich roszczeń.

Wadliwość produktu ma być domniemana, gdy:

- pozwany nie ujawnił dowodów mimo wezwania sądu
- produkt nie spełnia wymogów bezpieczeństwa określonych w prawie UE lub prawie krajowym, które mają na celu ochronę przed ryzykiem wystąpienia szkody
- szkoda została spowodowana oczywistym nieprawidłowym działaniem produktu podczas normalnego używania lub w zwykłych okolicznościach

Związek przyczynowy ma być domniemany, gdy:

- produkt jest wadliwy a spowodowana szkoda „zazwyczaj współwystępuje” z daną wadą.

Ponadto sądy będą uprawnione do stwierdzenia, że poszkodowany ma nadmierne trudności z udowodnieniem wadliwości lub związku przyczynowego ze względu na złożoność techniczną lub naukową sprawy. W takim wypadku domniemuje się **wadliwości produktu, związku przyczynowego** lub obu tych stanów, gdy poszkodowany wykaże, że:

- produkt przyczynił się do powstania szkody
- istnieje prawdopodobieństwo, że produkt był wadliwy lub że jego wadliwość stanowi prawdopodobną przyczynę szkody.

Pozwany może obalić wszystkie domniemania, jak również kwestionować istnienie nadmiernych trudności dowodowych poszkodowanego.

Komentarz

Zmiany w tym zakresie - o ile będą uchwalone także w ostatecznej wersji dyrektywy - będą kluczowe dla postępowań z odpowiedzialności za produkt. Strategie podmiotów gospodarczych będą musiały uwzględniać szereg domniemań, które mogą być przyjęte przez sąd, jeśli pozwany nie przedstawi odpowiednich dowodów na swoją korzyść.

Wprowadzenie domniemania wadliwości produktu w przypadku niespełniania wymogów bezpieczeństwa sprawia, że szczególnie istotne dla ograniczenia ryzyka odpowiedzialności na tej podstawie będzie zapewnienie zgodności z wymogami regulacyjnymi dla danego produktu. Z perspektywy dowodowej, konieczne staje się także prowadzenie jak najczytelniejszej dokumentacji, na wypadek konieczności przekazania jej sądom.

Czy jakieś okoliczności zwalniają podmioty gospodarcze z odpowiedzialności?

Projekt dyrektywy co do zasady utrzymuje obowiązujące wyłączenia odpowiedzialności podmiotów gospodarczych.

Wprowadzono jednak wyjątki dla wyłączenia odpowiedzialności w przypadku, gdy wadliwość produktu nie występowała w momencie wprowadzenia produktu do obrotu lub powstała po tym momencie. Jeżeli produkt pozostaje pod kontrolą producenta¹, nie jest on zwolniony z odpowiedzialności, gdy wadliwość wynika z:

- powiązanej usługi
- oprogramowania, w tym aktualizacji lub modernizacji oprogramowania
- braku aktualizacji lub modernizacji oprogramowania niezbędnych do utrzymania bezpieczeństwa

Komentarz

Tym samym, projekt dyrektywy wprowadza odpowiedzialność za wady związane z aktualizacją i modernizacją oprogramowania oraz oferowanymi przez podmioty gospodarcze powiązanymi usługami.

Czy wyroki będą jawne?

Obecnie brak przepisów zobowiązujących do publikacji wyroków wydawanych na podstawie przepisów o odpowiedzialności za produkt niebezpieczny.

Projekt dyrektywy zawiera zobowiązanie dla państw członkowskich do publikacji, w łatwo dostępnym formacie elektronicznym, wszystkich wyroków kończących postępowanie wszczęte na podstawie dyrektywy oraz inne stosowne wyroki w sprawach dotyczących odpowiedzialności na produkt. Mają być one publikowane niezwłocznie po zakomunikowaniu stronom pełnego pisemnego wyroku. Ponadto Komisja Europejska może stworzyć publiczną bazę z takimi wyrokami z całej UE.

Komentarz

Nie jest jasne, czy wyroki te mają być anonimizowane, czy nie. Biorąc pod uwagę, że rejestr produktów niebezpiecznych nie jest anonimizowany, niewykluczone, że rejestr wyroków także nie będzie. Podmioty gospodarcze będą musiały brać zatem pod uwagę nie tylko kwestie odpowiedzialności finansowej, ale także ewentualny wpływ spraw z odpowiedzialności za produkt na ich wizerunek. Jednocześnie szczegółowe informacje ujawnione w toku postępowania stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa powinny pozostać utajnione.

¹ Aby produkt pozostawał pod kontrolą producenta, wystarczy aby udzielił on zezwolenia na integrację, wzajemne połączenie lub dostawę przez stronę trzecią części składowej, w tym aktualizację lub modernizację oprogramowania lub na modyfikację produktu.

BLACK FRIDAY – SPRZEDAWCO NIE DAJ SIĘ PONIEŚĆ SZALEŃSTWU!

Black Friday to okazja do wyprzedania magazynów i wypromowania swojego sklepu. Niewątpliwie w ferworze szykowania szeroko zakrojonych akcji promocyjnych, zdarza się zapomnieć o ich weryfikacji pod kątem prawnym.

Poniżej przedstawiamy kilka podstawowych zasad, o których warto pamiętać.

Prezentowanie obniżek

- Przedstaw informację o cenie produktu w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości i umożliwiający porównanie cen.
- Sprawdź, czy cena, którą ostatecznie ustaliłeś dla danego produktu jest wszędzie taka sama oraz została odpowiednio zaktualizowana w systemie (tj. cena naliczona przy kasie lub złożeniu zamówienia będzie taka jak zaplanowałeś i prezentujesz konsumentom).

Zdarza się, że podczas szykowania akcji promocyjnej na Black Friday, przygotowujesz różne wersje cenowe, ostatecznie wybierając jedną z nich. Jeżeli jednak w informacji dla konsumenta zdarzą się rozbieżności – będzie mógł żądać sprzedaży towaru lub usługi po najkorzystniejszej cenie.

- Unikaj wskazywania, że jest to najniższa cena na rynku, jeśli nie masz pewności, że rzeczywiście tak jest.

A od przyszłego roku – w przypadku obniżki, będziesz musiał informować także o najniższej cenie w ostatnich 30 dniach. Takie zmiany przewiduje ustawa implementująca Dyrektywę „Omnibus”, którą prawdopodobnie niedługo uchwali Sejm po poprawkach Senatu.

Ustawa ma wejść w życie 14 dni od ogłoszenia, zatem zacznij przygotowywać wewnętrzne procedury, aby dostosować się do nowych obowiązków informacyjnych przy kolejnych akcjach promocyjnych.

Informacje o dostępności produktów i czasie trwania promocji

- Uważaj na chwytliwe hasła o „ograniczonej dostępności” produktów lub ofercie „tylko dzisiaj”. Mogą być uznane za wprowadzające w błąd, jeśli okażą się nie w pełni zgodne z prawdą.

Reklamacje produktów kupionych na przecenie

- Pamiętaj, że sam fakt, że produkt został kupiony przez konsumenta na przecenie nie wyłącza jego uprawnień z rękojmi i gwarancji.
- Jeśli w ramach Black Friday sprzedajesz po obniżonej cenie produkty wadliwe lub niepełne – w zrozumiały sposób i dokładnie opisz ich wady i zachowaj dowody przekazywania tych informacji kupującym. Dzięki temu, będziesz mógł odmówić realizacji nieuzasadnionych reklamacji dotyczący w zakresie takich wad.

JESZCZE REKLAMA, CZY JUŻ NIEUCZCIWA KONKURENCJA?

Reklama oferowanych produktów jest nieodłączną częścią prowadzenia biznesu. Zdarza się jednak, że działania reklamowe konkurentów przyprawiają o zawrót głowy.

W jakich przypadkach i co można z tym zrobić?

Nieuczciwa reklama

Reklama może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji, jeśli:

- jest sprzeczna z przepisami, dobrymi obyczajami lub uchybia godności człowieka,
- wprowadza klientów w błąd, mogąc wpłynąć na ich decyzję co do nabycia reklamowanych produktów lub usług,
- wywołuje lęk, wykorzystuje przesady lub łatwowierność dzieci,
- sprawia wrażenie neutralnej informacji,
- stanowi istotną ingerencję w strefę prywatności klienta.

Gdy reklama zostanie zakwalifikowana jako taki czyn, może być także uznana za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Reklama wprowadzająca w błąd

Aby stwierdzić, że reklama wprowadza w błąd, ocenia się wszystkie jej elementy, w szczególności te dotyczące:

ILOŚCI

JAKOŚCI

SKŁADNIKÓW

SPOSOBU WYKONANIA

PRZYDATNOŚCI

MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA

NAPRAWY

KONSERWACJI

ZACHOWANIA SIĘ KLIENTA

Wszelkie przekazy reklamowe, które nie są zgodne z dostępną wiedzą naukową lub rzeczywistym przeznaczeniem reklamowanego produktu lub usługi, mogą być uznane za reklamę wprowadzającą w błąd.

Reklama porównawcza

Bywa, że konkurenci odwołują się do produktów lub usług innej firmy, porównując je do swojej oferty. Taka reklama może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji, zwłaszcza gdy:

- wprowadza w błąd,
- porównanie nie jest rzetelne i łatwe do weryfikacji na podstawie obiektywnych kryteriów,
- powoduje pomyłki w rozróżnieniu produktu lub usługi od oferty konkurenta,
- dyskredytuje produkty, usługi, działalność, znaki towarowe, oznaczenia przedsiębiorstwa lub inne okoliczności dotyczące innej firmy,
- wykorzystuje renomę znaku towarowego innego przedsiębiorcy w nieuczciwy sposób.

Ochrona dóbr osobistych

Renoma przedsiębiorcy lub spółki, jest chroniona jako dobro osobiste. Jeśli reklama konkurenta narusza Twoją renomę, w szczególności w nieuzasadniony sposób negatywnie wpływa na Twój wizerunek – jest ona niezgodna z prawem.

Co robić?

Zachowaj kopię tej reklamy, aby mieć dowód naruszeń. Gdy Twój konkurent prowadzi reklamę niezgodną z prawem, możesz podjąć konkretne kroki, żeby się temu przeciwstawić.

Przed wszystkim możesz:

- Skierować do niego pismo z wezwaniem do zaprzestania naruszeń. Możliwie konkretne, precyzyjne i poparte dowodami.
- Wnieść do sądu powództwo, wnosząc m.in. o zaniechanie działań, naprawienie szkody, odszkodowanie, zadośćuczynienie.
- Zgłosić naruszenia do właściwych organów regulacyjnych.
- W niektórych przypadkach – zawiadomić organy ścigania.

W każdej sytuacji, warto także zbierać materiały potwierdzające nieprawidłowość treści zawartych w reklamie konkurenta.

CZY TWÓJ PRODUKT JEST BEZPIECZNY?

Każdy produkt wprowadzany do obrotu musi być bezpieczny. Skąd jednak wiedzieć, czy można dany produkt za taki uznać?

Bezpieczeństwo produktu bada się na podstawie przepisów ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów oraz wymagań szczegółowych wynikających z przepisów regulujących dany produkt, o ile istnieją.

Produkt bezpieczny, czyli jaki?

Produkt bezpieczny to produkt, który **nie stwarza żadnego zagrożenia dla konsumentów lub stwarza znikome zagrożenie** w zwykłych lub innych – dających się przewidzieć warunkach jego używania, uwzględniając:

- czas korzystania z produktu,
- rodzaj produktu,
- sposób uruchomienia,
- wymogi instalacji i konserwacji.

Jeśli produkt stwarza znikome zagrożenie, musi się ono dać pogodzić ze zwykłym użytkowaniem produktu, przy uwzględnieniu wysokiego poziomu wymagań dotyczących ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Domniemywa się, że produkt jest bezpieczny, gdy spełnia on:

- szczegółowe wymagania wynikające z przepisów odrębnych.
- wymagania wynikające z norm europejskich, uznanych przez Komisję Europejską za zgodne z przepisami dotyczącymi ogólnego bezpieczeństwa produktów.

Przy ocenie bezpieczeństwa produktu uwzględnia się przede wszystkim:	Co może świadczyć o niespełnieniu ogólnych wymogów bezpieczeństwa?
Cechy produktu, w tym jego skład, opakowanie, instrukcję montażu i uruchomienia, a także - biorąc pod uwagę rodzaj produktu - instrukcję instalacji i konserwacji	Przykład: Na opakowaniu suszarki do włosów znajduje się zdjęcie przedstawiające kobietę korzystającą z suszarki w wannie
Oddziaływanie na inne produkty, jeżeli można w sposób uzasadniony przewidzieć, że będzie używany łącznie z innymi produktami	Przykład: Klawiatura powoduje przegrzewanie się komputera
Wygląd produktu, jego oznakowanie, ostrzeżenia i instrukcje dotyczące jego użytkowania i postępowania z produktem użytym oraz wszelkie inne udostępniane konsumentowi wskazówki lub informacje dotyczące produktu	Przykład: Mydło wyglądające jak ser żółty
Kategorie konsumentów narażonych na niebezpieczeństwo w związku z użytkowaniem produktu, w szczególności dzieci i osoby starsze	Przykład: Ostrzeżenia dotyczące bezpieczeństwa produktu dla osób starszych napisane małą czcionką

Jakie mogą być konsekwencje, gdy produkt nie spełnia ogólnych wymogów bezpieczeństwa?

Działania niezgodne z przepisami prawa mogą skutkować nawet nakazem wycofania produktu z rynku, a także nałożeniem przez organy nadzoru kary pieniężnej.

Jeżeli produkt nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, Prezes UOKiK wydaje decyzję, w której stwierdza, że:

- produkt może stwarzać zagrożenie w określonych warunkach,
- produkt może stwarzać zagrożenie dla określonych kategorii konsumentów,
- produkt nie jest bezpieczny.

W przypadku stwierdzenia zagrożenia z punktu 2 i 3, produkt zostaje także umieszczony w publicznie dostępnym Rejestrze produktów niebezpiecznych. Ponadto, Prezes UOKiK jednocześnie nakazuje podjęcie odpowiednich działań mających zapewnić bezpieczeństwo użytkowników produktów. Mogą to być m.in.:

- nakaz umieszczenia odpowiednich ostrzeżeń na oznakowaniu,
- nakaz powiadomienia opinii publicznej o zagrożeniu,
- nakaz wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkt,
- nakaz natychmiastowego wycofania produktu z rynku, a nawet od konsumentów wraz z jego zniszczeniem.

Prezes UOKiK ma także możliwość nałożenia kary pieniężnej **do 100.000 PLN** na producenta i dystrybutora.

Jak ograniczyć ryzyko?

- Sprawdź, czy Twój produkt posiada **prawidłowe oznakowanie** i czy przekazujesz wraz z nim wszystkie wymagane informacje i ostrzeżenia w języku polskim.
- Sprawdź, czy Twój produkt **zapewnia zgodność z wymogami regulacyjnymi właściwymi dla danego rodzaju produktu**.
- Przygotuj wewnętrzną procedurę nadzoru nad bezpieczeństwem produktu, aby móc reagować w przypadku informacji o zagrożeniach.

Zmiany dla bezpieczeństwa produktów w UE

- W połowie 2021 r. Komisja Europejska opublikowała projekt rozporządzenia w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów w UE. Nowe przepisy mają zastąpić obecnie obowiązującą dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów.
- Projektowane rozporządzenie ma dostosować przepisy do aktualnych wyzwań związanych z nowymi technologiami i zapewnić aktualizacje oraz unowocześnienie ogólnych ram bezpieczeństwa dla konsumentów.
- Prace legislacyjne trwają, ostatnie konsultacje odbyły się w październiku 2022 r. W przypadku przyjęcia rozporządzenia, będzie ono stosowane bezpośrednio w państwach członkowskich UE.

LISTOPAD Z PRODUKTEM

W listopadzie Inspekcja Handlowa (nadzorowana przez UOKiK) opublikowała raporty z kolejnych kontroli:

- [Płaszczy i kurtek](#) - Inspekcja oceniła oznakowanie i jakość 647 partii okryć wierzchnich, zakwestionowała ¼ z nich.
- [Męskiej odzieży](#) - Inspekcja oceniła oznakowania i jakość 780 partii męskich ubrań wizytowych, stwierdzając nieprawidłowości w około ¼ z nich.

W każdym miesiącu na stronie UOKiK można znaleźć raporty Inspekcji Handlowej z przeprowadzanych przez nią produktów dostępnych na rynku.

Nasz zespół natomiast, w ramach „Listopada z produktem” podzielił się wiedzą w zakresie:

REŻIMÓW ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA
PRODUKT

RĘKOJMI I GWARANCJI

ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA SZKODĘ
WYRZĄDZONĄ PRZEZ PRODUKT NA
ZASADACH OGÓLNYCH

ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA PRODUKT
NIEBEZPIECZNY W POLSCE

PROJEKTU NOWEJ DYREKTYWY
W SPRAWIE ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZA PRODUKTY WADLIWE

WSKAZÓWEK DLA SPRZEDAWCÓW
W RAMACH BLACK FRIDAY

NIEUCZLIWEJ REKLAMY

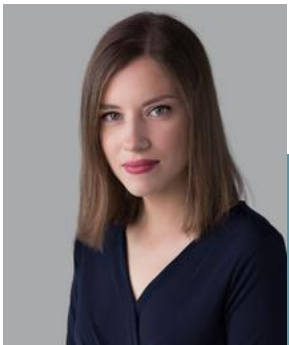
OGÓLNEGO BEZPIECZEŃSTWA
PRODUKTÓW

Zachęcamy do wracania do naszych materiałów i kontaktu w przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących regulacji w zakresie produktów.

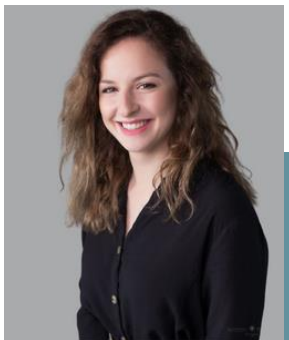
KONTAKT

Agnieszka Majka
PARTNER, RADCA PRAWNY
+48 694 896 708
agnieszka.majka@ngllegal.com

Celina Bujalska
SENIOR ASSOCIATE, RADCA PRAWNY
+48 694 897 098
celina.bujalska@ngllegal.com

Anna Wiktorow-Bojska
ASSOCIATE, ADWOKAT
+48 697 504 093
anna.wiktorow@ngllegal.com

Paulina Roslon-Horosz
JUNIOR ASSOCIATE, APLIKANT ADWOKACKI
+48 791 850 340
paulina.roslon@ngllegal.com